

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 20. Augustusb. 1788.

[Hadi - környüállások és Történetek.]

A' múlt hónapnak 29-dikén azt irják a' *Ráko-
vitzai* Táborból, hogy ez előtt egynéhány
napokkal a' Szabad-seregbeliek 8 Törököt és 14
Lovakat fogtanak vala-el; kik között egy Török
Kurir-is találtatik, kinél sok idegeny Országokra
szólló Levelek valának, és edgyet a' többi között
a' Velentzei Társaság' fejéhez kíván vala vinni a'
borittékon lévő homlok irás: Ezen Levelek leg-ot-
tan le-petsételtetének és edgy Kurir által ő Felségé-
hez a' nagy Táborhoz küldötének. — Már arról

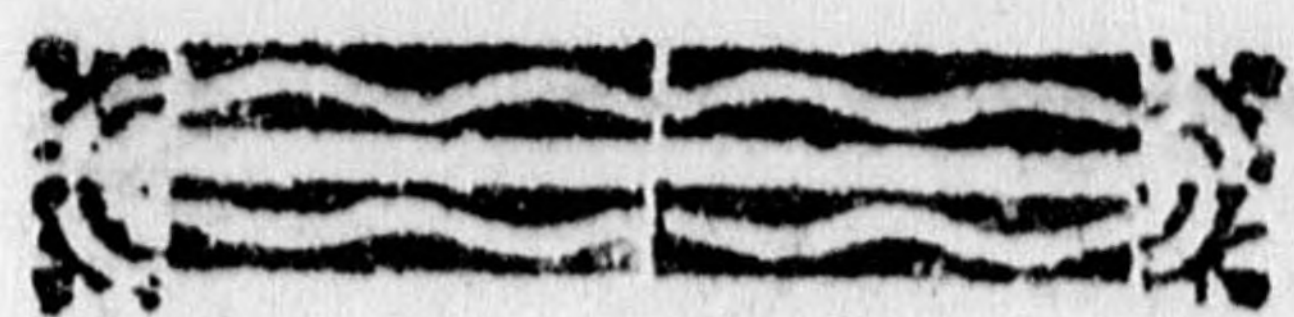
tsalhatatlan tudósítást vett a' nagy Tábor és annak feje a' F. Császár, egyenesen *Monténegróból*, hogy a' mi ott lévő Májorunk *Vukássovics* Ur a' magával vitt 200 vállogotott Császári katonákkal edgyütt frissen vagyon, és a' lakosok mind hozzájatsatolták magokat. Ezek miben munkálódjanak? meg-tudjuk ezután. — Két napoktól fogva azt látogják itt Bétsben alattomban, hogy a' Török Vezér 150 ezere-magával a' Bánátba bé-ütött volna; de ez annál bizonytalanabb, mennél lassabban látogják a' hirt (hátrább meg-látjuk honnan származott ezen hir.) — Ezt egyenesen a' Bánátból Méhádiából írák ezen hón. 7-dikén, hogy ugyan ezen napon egy véghetetlen tsorda Török, kiknek számát némelleyek 30-ezerre-is vetik, az *Allion* hegyén keresztül bé-ütöttek *Supponekbe* és a' mi *Ó-Orsovánkba* és ott tsak nem mindent öszve-égettenek. A' *Vürtemberg* Dragonyosai és a' *Devins* gyalog Sergének edgy Batalioma, kik itt közelebb valának véres verejtekkel tsatázának. Azt írja a' tudósító, hogy ez a' történet eddig igaz; de a' következő posta napig bővebb körülállását nem adhatja a' dolognak — itt-is várakozzunk hát. — Temesvárról ezen hónapnak 10-dikén vettünk Levelet, mellyben a' fellyebb történt dolgokról semmi emlékezet nem lévén, tsak az jelentetik, hogy éppen azon napra várják vala ő Felségét Temesvárra Feldm. *Lásival* edgyütt, és ha valamely különös történettől meg-nem fog gátoltatni, mégyen ő Felsege innen *Lugoson*, *Karánsebesen* keresztül a' Vas-kapú-felé — — és azon egész Környéket meg-fogja tekinteni.

ni. — Itt nálunk, szól a' Temesvári író, a' felet-
több nagy hévség után hirtelen következett hüves
éjszakák sok hideg-lelést okoztanak; mely meg-tet-
szik abból, hogy az itten lévő Tábori betegek há-
zában 1300 betegek fekszenek, és azok között csak
egy meg-sebesítettet találtak, a' többi többnyire
mind kideg-lelősök; kik ugyan nem igen halnak;
de nagyon el-erőtlenednek. — Itt vagyon a' máso-
dik Levél-is *Méhádiából*, mely egy nappal a' má-
fikkál később az az ezen hónapnak 8-dikán ér-
keztén, ezt foglalja magában: „A' mi *Suppanek-
nél* lévő Sergeink tegnap hajnali 2-óra tályban az
ellenségtől egyszer-smind 3-felől kemény ágyuzások-
kal és irgalmatlan tüzeléssel támodtatának-meg; kik-
ről azt tartják, hogy még egy éjtszakával az előtt
már keményen ezen ütközethez készültenek vala.
A' mi Sergeink hátra húzák magokat a' parantso-
latra azon-kivül, hogy csak a' pifollját-is valamel-
lyik el-tsakkantotta volna. Ekkor a' Törökök tsor-
dástól takaradván a' hajókon-által, a' mi hátráló
népünknek utánnak eredtek: azokat el-szélesztették:
13 ágyujikat el-vették, u. m. 6-tat *Devinstől*; 6-tat
az *Illyriai Oláh Regementtől*, 1-et *Rájszkitől*: el-
vevék és el foglalák az eleséget hordó Tábori-sze-
kereket minden azokhoz tartozó lovokkal, embe-
rekkel, és készen meg-sült 8000 kenyerekkel ed-
gyütt: el-prédálák a' *Rájszki*, *Devins*, *Illyriai Olá-
hok* és a' *Vürtemberg* Sergének Sátorit és más fel-
kelhető jószáginak nagyobb részét. A' mi népünk-
ben itten nevezetes kár esett. A' *Rájszki* Sergéből
el-estek Kapitány *Wainert* és Zászlótartó *Fridrik*;

meg-sebesítették pedig: fő Hadnagy *Knöpfel* és *Lu-*
sitzki: a' többi még nints tudva (*talám a' Hadi-ta-*
nátstól ki-adandó hirekben majd bővebben meg-kap-
juk) *Suppaneket* és *Ó-Orsovát* a' Törökök azonnal
 meg-gyújtották 's el-égették; már ma a' hegyekre
 és környékekre menvén, a' vigyázat kunyhoit éget-
 ték-fel; nevezetesen egy ellenséget vigyázó *Meseritz*
 nevü hegyre a' mái napon fel-menvén, az őrző-há-
 zot meg-gyújtották, a' mi ott vólt 150 emberből
 álló őrizetünkről pedig azt sem tudják hová lett;
 mert azok közzül még tsak egyszem jött-vissza hir-
 mondani. Egy más tsorda Török más-felől nem
 meszse megint a' mi Komondonkra ütött, honnan
 mi ma kemény ágyuzást hallottunk. Nékünk ott a'
Brekháinville Sergéből 1 Pataliom, az *Illyriai* Oláh
 Regementből 1 Kompania és egy Pattantyus Hadna-
 gyunk vagyon, a' hozzá tartozó ágyukkal és legé-
 nyekkel edgyütt; reményljük, hogy talám ezek az
 ellenséget vigyázóbban fogották légyen; azonban
 még erről semmit sem tudunk; azt pedig bizonyo-
 sán irhatjuk, hogy a' Törökök még ma-is *Suppa-*
nekben és *Ó-Orsovában* vagynak. Ezen történetnek
 körülállásaira még sokkal többet fogunk hallani.
 — Most indultak meg a' kemény hirek Bétsben; de
 a' mellyek még mind tsak futtogva járnak, és a'
 mellyeknek — Isten őrizen! — hogy fele-is igaz lé-
 gyen. Azt futtogják ugyan-is némellyek, hogy a'
 Hertzeg *Koburg* Táborá meg-verettetvén az ellenségtől,
 8-ezeret vesztett vólna; de ezzel tsak halgassunk 's ne
 hidjük mind addig, mig bizonyos tudositást nem ve-
 szünk; mert így nem igen jól vettük vólna-meg *Khotzi-*
mot.

mot. Hogy Jafsiban máig-is benn a' Török a' bizonyos.

Lásuk észak-felé hogy foly a' dolog?

A' Dánus Udvar, a' Mufzkának, az 1781-béli kötés-szerént ki-állított segítő Sereghez, még némely hajókat egész készülettel fog rövid időn küldeni: sőt Dániának minden szárazon lévő hadi Sergeiké-zen állanak, hogy a' hol a' szükség kívánja szol-gálatot tégyenek; a' Dánus Koronára választott Hertzeg azokat Norvégiában szüntelen gyakorolja, a' ki rövid időn Koppenhágába váratik. — E' sze-rént a' Svéd Udvar a' Dánustól segítséget nem várhat, mindazáltal olyan bátorsággal folytatja a' hadakozást; hogy más Udvarokban való bizakodá-sát könnyen által lehet látni. A' Svéd Brigadér Báró *Haftféhr* Nilsot Várát még mind ostrom alatt tartja; a' Váron-kivül már az egész Vároft el-fog-lalta és beléje szállott. Svéd Generál *Armfeld* a' Tenger-kebele-melyékén a' Mufzka tartományokba bé szállott, ottan egynéhány őrizetnek helyét (*Poszt*) el-foglalta; a' mely őrizetek között leg-nevezete-sebb az, a' mely *Pitisnek* neveztetik. Ennek el-fog-lalása ment véghez ezek által: a' *Nilandi* gyalogok közül egy Batalion két ágyukkal, és a' *Karéliai* Dragonyosok közül egy Svadron; kiknek véletlen oda érkezésekre a' Mufzkák fegyvereiket le-hány-ták, és többnyire a' Svédek által el-fogattanak. Maga-is a' Svéd Király 3-dik *Gustav*. Juliusnak 9-dikén a' Generál *Armfeld* Táborába ment, az ott lévő Kordont meg-tekintette, és 12-dikén Helsing-forsba vissza jövén, rendelést tett; hogy az *Arm-*

feld Táborának erősítésére még 2. Batalion és elegendő ágyuk küldésenek. A' Tengeren már Jul. 12-dikéig a' Svédok két Muszka hajókat fogtanak el, melyek közül edgyikben 26. a' másikban 32. tizenkét fontos gollyóbifú ágyuk valának; ezek 445 Muszka foglyokkal és minden azokhoz tartozó dolgokkal Sveaborgba vitettek: Helsingforsban pedig len már az el-fogott Kereskedő Muszka-hajóknak száma sokra nevedett. A' Svéd Király minden Uralkodóknak a' magok Követeik által tudtára adta, hogy maga a' fel-fegyverkezett egy részre sem hajlóságnak (*neutrálitás*) Törvényeit melyek 1780-ban meg-erősítették nem fogja meg-rontani. — — A' Svéd Pétersburg körül van, és *Katharina* elment onnan.

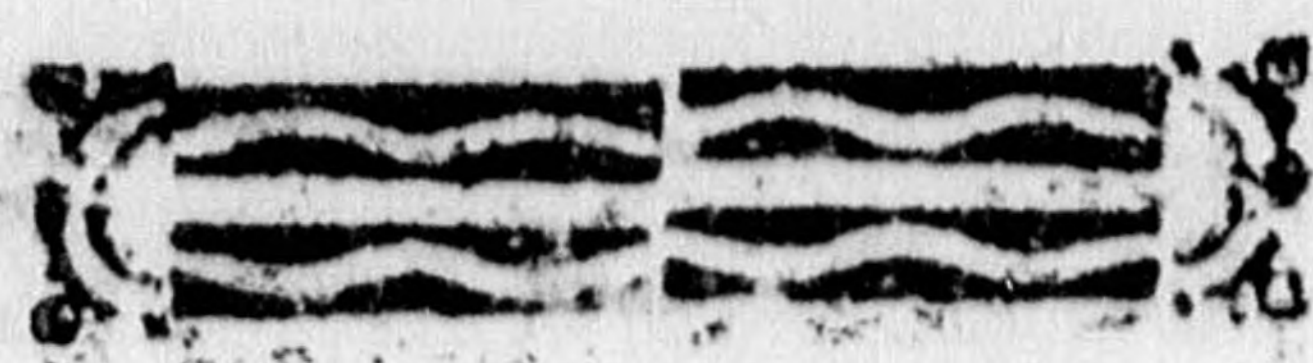
A' Fő-Hadi-Tanáthoz jött jelentések.

(**) *A' Tóth-orzági Táborból Podvinból Aug. 6-dikán költ*: Minden-felől hirül hozatván, hogy Bosniából a' Törökök Serviába csoportonként tábarodnának által, és ottan a' Szabáts körül lévő helységeken mindennemű ártalmakat vinnének véghez; tehát a' Szabad-fergeseknek egy része, bizonyos számú Stuttzosokkal és a' Pétervárad Határnokokkal, Kapitány *Oreskovitsnak* és Fő-Hadnagy *Rátkovitsnak* kezek alatt, Bagátits és Lippolift nevű Falukba, a' Jeretzi hidhoz, és a' Rikog erdejébe elöltattak: oliyan rendeléssel, hogy az ellenségnek azon helységebe való jövetelét a' mennyiben lehet akadályoztassák. Ezek Aug. 3-dikán mintegy ezer, nagyobb-részént lovas Törökökből álló Seregre táltanak, azokkal tsatáznik kezdettenek, és már mind a' két részről lokan el-estenek vala; midőn a' miénk

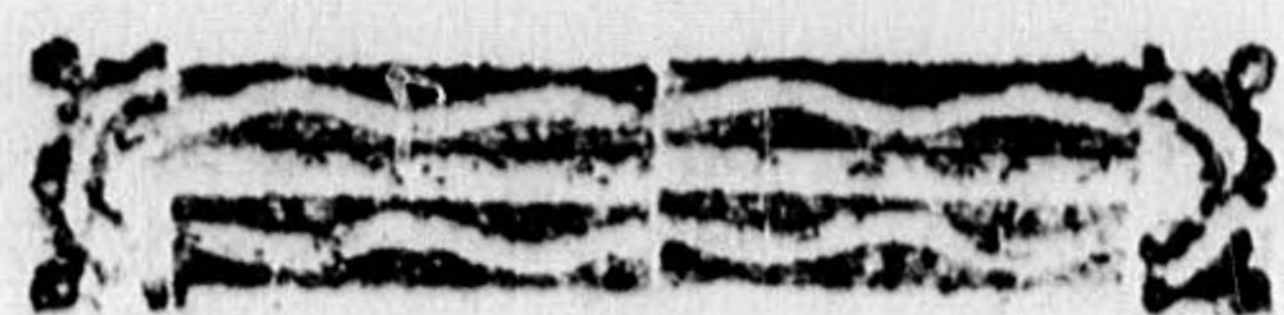
az ellenségnek felefebb száma és vakmerő bátor vitézsége által el-széllyezettvén, 24 Stuttzofok, 74 Tóth-orzági Szabad-sergefek, sőt magok-is Kapitány *Oreskovits*, és Fő-Hadnagy *Rátkovits* az ellenségnek fogságába esének. — Azok a' Sergeink, a' melyek *Lesznitzának* és *Szabátsnak* határára a' gabonának le-aratására küldettenek vala; az ellenséggel egynéhány izben tsatáztanak, de azokat magoknak kevés károkkal mindenkor vissza-verték: a' gabonát pediglen a' körül lévő falukból ki-hajtott parasztok által serényen le-arattatván és szekerekre rakatván, mi hozzánk által takarították.

A Muszka és Tsászari edgyesült Táborból Khotzim mellől Aug. 7-dikén költ: Midön a' Khotzimi Várban Ostrom alatt lévő Törököknek Hertzeg *Kóburgtól* Gróf *Soltikovval* meg-edgyezöleg engedtetett fegyver nyugvásnak ideje, Aug. 5-dikén reggeli 8-órákor ki-tölt vóna; Követeik jövének-ki a' Várból ilyen izenettel: hogy ők a' Várat még fel-adni nem akarják, mivelhogy bizonyoson értékre esett, hogy *Ibrahim Bafa* 30-ezerrel nekik segittségekre jövöben van; és már Botusánig el-is érkezett: azért ők még 10-napi fegyver nyugvást kérnek; és ha az alatt sem érkezik segittségek, azután fel-fogják magokat és a' Várat adni. Ezen kívánságok ő nékik meg-nem adatván, még azon napon a' *Bráhai Sántz*ből a' Várnak lövöldözése és ostromlása ujjonnan el-kezdődött. Mind azok a' kik Khotzimból mi hozzánk által szöknek erőfitik, hogy miólta a' múlt hónapban tett ostrom által a' *Magazinumok* el-égtenek; az-ólta a' Várbélieknek na-

gyobb része azon égésből ki-ragadozott pergelt füstös gabonával él: melly miatt sokan betegségbe és csak nem éhvel halásba esnek, a' mint az által szökőknek szinekből és erötlenségekből is lehet látni; még-is a' Várat meg-átalkodott vakmerőséggel óltalmazzák, és fel-adni az utolsó szükségig nem akarják.

A' Horváth-orzági Tábortól Tserovliániból Aug. 11-diken költ: Augustusnak 9-dik napja vala arra határozva, hogy a' mi Sergeink a' Török Dubitzának Sántzaira üsene: ezen tzelra 9-dikén este, az Unna-vizén lévő hajókra épült hidunkon fellyül még egy hid készítettett, és éjfélt után mindenik hidon a' ki-rendelt Sergek által költöztenek ilyen rendel. Generál *Brentánónak* olyan parantsolatja vala, hogy a' Török Tábort, és a' Tábor eleibe keményen fel-készült 3 Battériákat hátulról támadná-meg; melyekre a' rendelés-szerént, a' Preisz Sergének 3-dik Batalionjával, és a' Várasdi Keresztesekből egy Batalionnal, a' melynél valának az ágyuk, és a' melynek Stuttzofsai a' jobb szárnyán állanak vala, a' hid sántzával által-ellenben lévő erdős hegynek tetején keresztül menvén az ellenség' Táborára, hátulról rá-is ütött. Grál. *Kaltsmid* a' Táitsmáiszternek 3-dik Batalionjával és egy Batalion Várasdiakkal ugyan azon hegy-tetején *Brentánónak* nyomában érkezett, és a' magáéit szüntelen kvarréba tartotta, hogy ha szükség az elsőket fedezhesse: azon hegynek allyán elé nyomult a' Hertzeg *Ferdinándnak* 3-dik Batalionja 3-szakaszokban az ellenségnek első Battéria-felé, hogy a' hol Generál *Brentánó*

az ellenségre rá-üt; ottan segittséggel lehessen. A' tér-helyen elé nyomult Generál *Bubenhoven* egy osztály *Valdek* Dragonyosokkal, és egy osztály *Kinszki* könnyü lovasokkal kvarrénak óltalmazására. A' hid-sántzán kívül pediglen a' Ferd. *Toskánának* egy Batalionja kvarréba állitva, és egy osztály *Kinszki* Húszároktól közben vétetve tartaléknak hátra hagyatott vala. A' mi hidunknak Sántzában állott 3 Kompánia *Pellegrini*; a' hidon innen pediglen a' hidnak örizetére Generál *Schmakkernek* keze alatt, ugyan 3 Kompánia *Pellegrini*, és egy Batalion *Bánál*: valának tétetve. Az Unna-vizének partját a' hidon alóll, a' mi azon partra ki-szegezett ágyúinkat, a' mi *Dubitzánkat*, és annak Batteriait, a' 2-dik *Bánál* *Regemetnek* egy Batalionjával, és egy Batall. *Varasdi* *Keresztesekkel* Generál *Schlaun* fedezte. A' miéinknek bal-szárnyán állott Generál *Schindler* ezen Batalionokkal *Langlois*, *Stáin*, *Tillier*, *Eszterházi Miklos*, ezen-kivül 2 - Osztály *Valdek* Dragonyosok, és két Osztály *Gréven* Húszárok: ezeknek-is egy része a' vizen keresztül menvén, az ellenségnek jobb-szárnyának ellenében meg-állottak; mind a' bal, mind a' jobb szárnyán a' mi ki-rendelt Sergeinknek valának Szabad-fergefesek-is, hogy mihelyt a' *Brentánó* Serge az ellenségre rá-üt, mingyárt a' Szabad-fergefesek éljenek az alkalmatossággal. E' szerént Generál *Brentánó* és *Kaltschmid* az ellenséghez reggeli 4-órákor meg-érkezvén, mingyárt a' *Práisz* Batalionja az első Török Battériára rá-ütött: azonban az oda érkező félben lévő fő Hertzeg *Ferdinánd* Batalionját a' lovas törökség

hir-

hirtelenséggel körül vevé; de ezen Batalion 3-szori megujtított rá-ütését azon ellenségnek olyan áthatatos vitézséggel fogodta, hogy őket az ellenség meg-nem bonthatta; sőt a' mi kvarrénknak és lovasságunknak közelítését látván az ellenség, visszahúzta magát. Mikor a' mi kvarrénk és lovasságunk a' Török Battériákhoz meg-érkezett, már akkor a' *Práisz* Batalionja az első Battériát meg-vette vala; a' *Keresztesek* Batalionja pediglen a' Török Táborra ütött vala, és leg-keményebben folytatta az ütközetet: de a' Törökök minden-felől olyan vitézül ellent-állottak, hogy az ütközet egész napon estvéli 6 óráig tartott, míg a' miéink a' 2-dik és 3-dik Battériákat is el-foglalván, a' Törököket annyira szoritották, hogy minden Sántzaikat és egész Táborjokat kéntele-nítették a' miéinknek-által engedni és magokat egészen hátra húzni. Illyetén képpen minden Generálok Stab - Tisztek, és mind az alattok valók-is az elejekben szabott rendet meg-tartván, az egésznek mindenik része, egyenesen a' tüznek el-érésére szolgált; és az egész ütközet olyan szép rendelment véghez, mint valami parádé piatzon való fegyveri gyakorlás. Az itten magokat jól viselt Sergeknek némünémü meg-jutalmazására, a' mostan ott vezérlő Generál *Báróde Vins*, az egész Török Táborra a' katonaságnak által-engedte. Ezen ütközetben részünkről ezen következő kár esett: a' *Ferdinánd* Batalionból 8 el-esett, 6 meg-sebesített; a' *Preisze*ből 5 el-esett, egy Tiszt és 12 köz-ember sebeket kaptanak; a' *Keresztes* Batalionból 8 holt egy, Tiszt el-fogatott, a' kinek ne-

vét még meg - nem tudhattuk , egy Tiszt pedig-
len és 22 köz - ember meg - sebesítették ; a' *Táits-*
máiszteréből 1 holt , 2 sebes ; a' *Ferdinánd Toskánáé*
ból 1 sebes ; a' *Sz. Györgyéből* 2 holt , 5 sebes ; a'
Kinszkiből 1 holt , 3 ló , és egy sebes ; az Agyufok
közül 1 sebes ; mind edgyütt tsak 27 ten estenek - el ,
és 55 - tön sebesítették - meg . Az ellenség részéről
nem lehet meg - határozni az el - esteknek és sebesek-
nek számát , de valósággal nagy számmal estenek -
el , a' mint a' Sántzoknak által engedélekor rakás-
sal lehetett a' holt Törököket látni . Már most ez
az emlékezetes Dubitza ugy öszve van lövöldözve ,
hogy tsak nem egy rakás höhöz hasonló , még - is e-
zen jelentésnek napján még a' Törökök fel - nem ad-
ták vala . (* *)

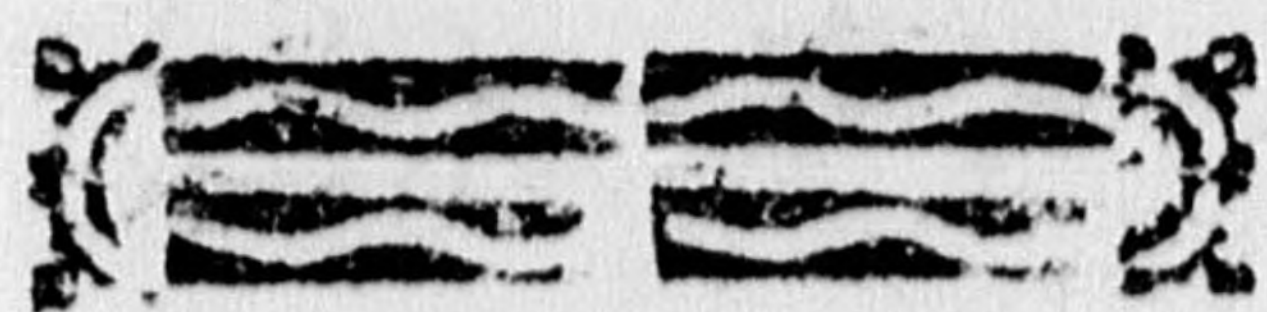
* * *

Midön a' mi most indúlt Kurirunkkal éppen
eddig kélzen vólnánk , érkezik Vasárnap estvére a'
Staféta , mely Bétsben még a' hideg - lelösöket - is
meg - örvendezteté : „ Ama vérrel festett - falú átko-
zott Dubitzát a' Horváth - országi Tábor erővel vet-
te - meg , és annak le - lövöldözött falain lajtorjával
máisztanak - bé a' mi Horvátaink , minekutánna (a'
mint fellyebb a' Hadi - tanátstól ki - adott tudositások-
ból ki - tettzik) az itt fekvő Török Tábor egészzen
el - szélesztetett vólna . — A' mi Nagy Táborunk a'
Dunán és Tifzán által költözött ; ennek bal - szárnyát
a' Bánát - felől maga II - dik JOSEF , jobb szárnyát
pedig *Laszi* vezérli . Zemlinbe nem maradott e-
gyébb a' fő hadi - szálláson , hanem tsak a' *Cassa* és
bizonyos örző Sereg . — A' mit ezen mái *Kurirunknak*
787 - dik és 788 - dik lapján , az ezen hón . 7 - dik és 8 - dik
napján a' Bánátból Méhádiából költ tudositás - sze-
rént lehet olvasni , a' még eddig mind igaz ; de tsak
ugyan ezen rész - szerént szerentsétlen esettnek szeren-
tsés és önként dolgozott végit ezen *Staféta* által ér-
kezett Levelekből lálsák az én Erd . Olvasóim és
tapsoljanak . Az egész hadi - háló igy fonatott :
„ Azon mi 4 Bataliomunk , kik *Ó - Orsova* és *Sup-*
panek mellett feküsznek vala , parantsolatot vevének ,
hogy magokat minden puska szó nélkül vízféz - von-

nyák (Lásd fellyebb a' 788-dik lapon) Ezen parantsolat nem egyébre való vala, hanem hogy azon 13-ezer Törökök, kik ezekre szándékozni már észre vétettek vala, a' vizen jönének által és bejebb. A' parantsolat-szerént ezen mi 4 Bataliomunk későtskére húzta-vizsza magát, azért vallott kárt (mellyet minden órán meg-tudunk addig lásd a' 8-dikban költ Mécádiai tudositást fellyebb. 788) De ez a' félelmes vizsza-húzás tsak hadi-háló vala; mert a' mi 2 felől ezen 13-ezer Töröknek került Sergeink ezeknek útját álván, az iratik, hogy ugy le-appritották ezen Török Tábort, a' viz közé szoritván, hogy tsak hir-mondani-is igen kevelsen mentenek közüllök vizsza — nem tsak a' mi 4 Bataliomainktól el-prédált ágyukat és más hadi-dolgokat, hanem (a' 8000 kenyeren kívül, mellyet az éh Törökök azonnal fel-falatoztanak) azon 13-ezerből álló Török Tábornak-is mindenét el-foglalták. — Most fog már a' Török Nagy Vezér vérrel verejtezni! — most hallunk már ezután hireket. — Hogy Khotzim és Oszakov' meg-vétele ki-hirdetése még-tsalt bennünket, azért nem kell Dubitzában kételkedni; mert tökéletesen meg-vétettnek iratott, és a' Hadi-tanátstól várandó tudositásokból még a' héten környül-állásfától edgyütt fogjuk bővebben meglátni. Minthogy ennek ki-hirdetésében a' Magyar Kurir az első a' Világon, a' mikben fogott hibázni, következő Leveleiben jobbitja.

A' Hertzeg *Kóburg* Táborától nem a' leg-jobb hirek érkeztek hozzánk; azonban mig a' dolognak tökéletesen végére mehetünk a' Lembergi Levelekből ezeket olvassuk: „ Minekutánna a' Khotzimra való tüzelés 26-dikban ujjalog és leg-nagyobb erőben el-kezdett volna, a' Khotzimi Balsa egynéhány főbb Törökökkel edgyütt maga meg-jelenék a' mi fő Vezérünk előtt, és 3 napi gondolkozásra-való időt kére, és ha addig semmi segittség nem találna jöni a' Várat fel-adná. Ezen 3 napok el-telven megint 2 napokat kérenek. Ez alatt az idő alatt 2 Arméniai köntösben lévő emberek jövének

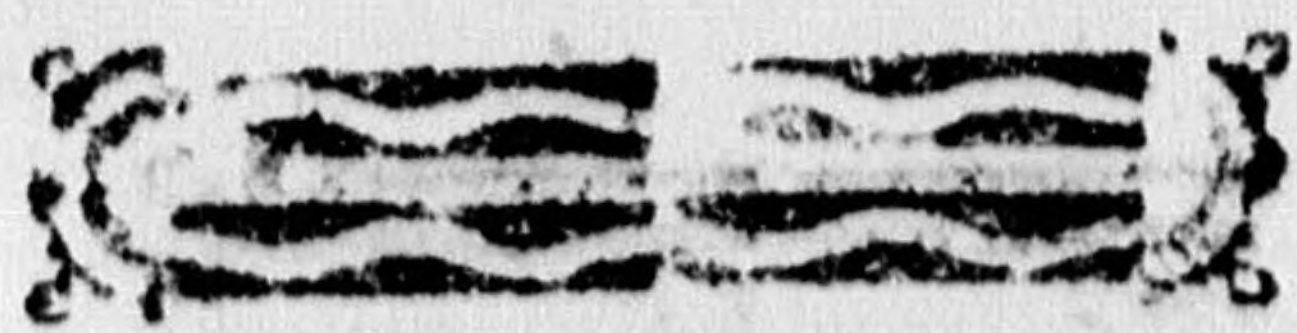

loval a' mi szélső vigyázatunkra, és azon kérék az ott őrizeten lévő Barko Húzárit, hogy engednék-meg nekik lovaikat a' Dnizter vizében meg-itatni. Ezek meg-engedék; amazok pedig azonban a' vizen által úsztatván, meg-vivék Khotzimba, hogy 6 napok alatt a' hatalmas segítség meg-érkezne, mely a' Basát arra bírja, hogy megint gondolkozásra való időt kére, mellyet a' miéink annál könnyebben meg-engedének, mivel semmi segítség érkezésétől nem félnek vala; és így a' következő Levél — — — A' Húzárok meg-farmatringoztattak; kik ezeknek által-meneteleket meg-engedték vala. Innen minden órán meg-haljuk az igazat; sok a' hir; de várjunk még egy kevsset.

Kedves Kurirrom! (Komárom T. T. P * J*)

Ezen órában olvasom a' Magyar Kurirban M. Gróf TELEKI ISTVÁN Urnak szomorú halálát, 's azon való szíves meg-indulásomban irtam ez egynehány Verseket, mellyeket más igaz Hazafiaknak nevekben is hideg sírhalmára kívánok hinteni.

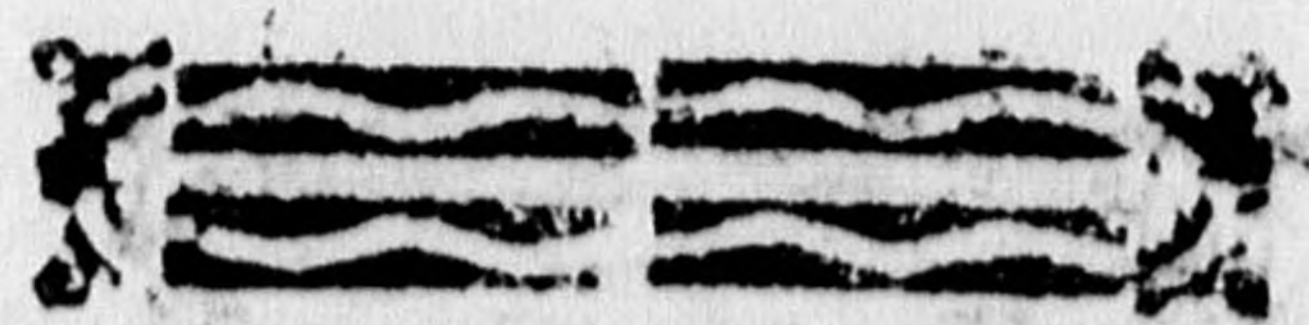
Te, olly Díszze Musák kies Seregének
Mint a' vér-szín rósa a' Flóra kertének.
Kinek ujj koszorút majd minden órára,
Maga kötött Pállás nemes homlokára. . .
Kinek börtönséget szomjúzó szivének
Hogy kitsinyek Hazánk' vizei levének,
Mint Cástor és Pollux az arany gyapjuért:
Kedves Testvéreddel ama betsesbb jóért.
Atyád' karja közzül szálltál Göttingában,
Melly Hyppocren' kútyát árúllyá magában.
'S visszsa tértél rakva hasznos börtönséggel,
Hogy JOSEFET szolgálj ritka vitézséggel.
Láttad-is két tsatán a' Török' háborút,
Seb nélkül fejedre fűztél két koszorút.
Még Márs-is tisztelte okos bátorságod'.
Őrzött, 's méltó bérül adta Hadnagyságod'. . .
Te, kit tartánk edgyik virágzó ágának,
Ama bölts Hérokát termő élő-fának,
A' TELEKI Háznak edgyik szem-fényének
* Nyelvünk Oszlopának, Hazánk' reményének.

Gróf *Teleki István!* — lelkünk sérelmére
 Be véletlen jutál e' Halál' ivére!!
 Bölts Gróf nagy reményü Urfid' édes Attya
 Tudom hogy mélyebben a' bú szived hattya,
 Hogy-sem mernék olajt sebedbe tölteni,
 Félnék enyhült búdat újra fel-költeni.
 Vedd elő nagy lelkü Ur! hív kegyeliséged'
 Ez 's nem halandó száj vigasztalhat téged'. . .
 Kegyes Grófné! . . . talán érzetted előre,
 A' mi végeztetett Menyben ez időre;
 Mert készülő fiad öledbe szoritád
 Könyved' záporával szintén el-borítád.
 Mig sokára sirva ezt mondád — *Nem — bánod,*
 Jaj!! szörnyü hir! . . . oda . . . szerelmes *Istvánod!*
 Mint edgy tzedruft a' szél: ugy ifjú korában
 A' halál düjté őt a' földnek porában. . .
 Halgass bús *Melpomén!* . . . mert né tán ezekre
 Nemes érző szive repedez izekre.
 Könyve' özönének Jaj! mi lézzen gáttya
 Ha meg-hallya e' hírt kedves Testvér Báttya
 Ki, örömet akkor lelt *Hymen* ölében,
 Mikor ő *Márs* alatt ment Török' élében. . .
 Mint *Pollux Castorkoz* hív atyafiságát
 Mutatta, meg-olztván halhatatlanságát:
 Ugy tudom kész vólna magát meg-folztani,
 Ha lehetne vele éltét meg-olztani. . .
 Magyarok!! . . . e' Hazát kik még szeretitek
 'S e' hirt sirás nélkül kik nem vehetitek.
 Jertek, hintsünk rósát e' Gróf sirhalmára . . .
 Te maradék áldást szórj hideg hamvára. —

Hir-adás.

Ez előtt más-fél esztendővel T. T. *Pétzeli Josef*
 Urnak egynéhány Verseken szedett Meséi jelente-
 nek vala - meg a' *Magyar Musa* által az Olvasó
 Publikum előtt; mellyeknek alkalmatosságával ta-
 pasztaltuk vala, hogy némeltyek előtt olly kedvet
 nyertének ezen Verses Mesék, hogy az irót sokon
 azoknak további folytatásokra öztöneznék. A' hon-
 nan ezen fenn említett köz-jóra született tudós *Fér-*
fi, hogy sok foglalatosságai között-is a' maga Nem-
 zetétől semmi szolgálatját meg-ne vonnya, edgy il-

Ilyen mulattságos Versekbe szedett mesékkel tellyes Könyvet bocsátot-ki. Mennél bizonyosabb az, hogy ezen Mesék az Olvasókat mind tanítják, mind gyönyörkedtetik, annál kevesebbet kételkedhetünk benne, hogy ez a' Publikum előtt kedvet ne találjon. A' Könyv áll 22 árkusból, és az árra-is 22 kr. léfzen azért, hogy a' szegénebbek-is, nevezetesen az Oskolába járó gyermekek meg-szerezhesék: a' ki pedig 10-et vészzen, vagy el-ád, annak a' 11-dik ingyen adattatik. Ha valamely Oskola-Tanító pedig az Oskola számára 100-at vészzen, jelentse magát a' Könyvszerzőnél Komáromban, és magának-is 10, azon-kivül pedig némely jó-igyekezetü de szegény tanuló gyermekek számára-is 10 ingyen adatik. Találtatik pedig R. Komáromban. — Pesten *Weingand* Úrnál. — Debretzenben és S. Patakon a' Kollegyomokban — Kolosvárt T. T. Próf. *Sófalvi* Úrnál. — Enyeden T. T. Próf. *Bodola* Úrnál. — Szebenben *Benkő Ferentz* Úrnál. — Miskolczon T. T. Próf. *Komjáti Abrahám* Úrnál. — Győrben T. T. *Szerentsi Nagy István* Úrnál.

Noha már még tavaly egynéhány Mesék kitévettek vala a' *Magyar Musában*; de még sem léfzen tatám terhekre az Olvasóknak, ha most-is ezek között egynéhánnyal rendre a' Kurirban, (hogy egyszer fok helyet ne foglaljonak) kedveskedünk.

30-dik Mese. *Pujka és tsirkéi.*

Edgy Pujka tsirkéit vivén legelőre,
Szava' fok hangjához szoktatta előre,
Hogy az sinór mérték 's intés gyanánt légyen,
Víg vagy bús esetben ki ki mit, 's hogy tégyen.
Ha kotyogok, ugy mond, akkor gyorsan jertek,
Mert valamely ritka étket töllem nyertek.
Mikor sirva nyögök, a' fübe bújzatok,
Mig a' ragadozó által-megy rajtatok.
Minden veszély nélkül így fok nap' legeltek,
Estve puha ágyat Annyok alatt leltek:
De hogy erősödni kezdetek fokára,
Kevelet hajtottak az Annyok' szavára.

Edgyszer hogy szökdöftek a' híves térségenn
 Vigyázó Annyok lát egy motskot az égenn,
 Fel-lem vette volna azt más állat' szeme,
 De ő tudván, hogy az nem jó felleg' neme
 Sír, fut, nyög, le-lippad, fübe dugja fejét,
 Hogy ki ki keresse ott menedék helyét.
 Az el-rémült Pókak erre hasra húlnak,
 A' hol leg-sűrűbb vólt a' fű meg lapúlnak:
 De kettő a' többit nevetvén meg-áilott,
 Azonban mint gyors nyíl a' héjja le-szállott,
 Ezt orrába, amazt körmébe szoritá,
 Ugy hogy mind a' kettőt a' vér el-boritá.
 'S mig fel-felé őket vizí tsattogással,
 Sírásokra Annyok így szóll zokogással:
 Jótokra tzelezó szóm' meg-útáltátok,
 Makattságtok' bérét im meg-találtátok...
 Nem tudván sok mérges gyermek maga javát
 Meg-veti öt' kérő Attya' 's Annya' szavát;
 Egy bűn után mást tész, ugy rohan velztére,
 Mig utól éri öt feslettsége' bére.

Eger Várofsában Jul. 30-dikán midőn az ő Fel-
 sége engedelmeből már 3 esztendőktől fogva épülő
 és már készen lévő régi Görög nem edgyesült Val-
 lásuaknak Templomára és annak tornyára, az ara-
 nyos gombot és keresztet, doboknak, trombitáknak
 harfogása, és mo'sár ágyuknak dörgése alatt fel-
 tennék; azoknak vigyázatlansága által a' kik a' mo-
 sárokat örömökben hirtelenkedve töltötték, egy mo-
 sár sok darabokba széllyel szakada: melynek da-
 rabjai által egy ottan álló Kádár-legény mingyárt
 életétől; egy növedékeny leányka pedig edgyik kezé-
 től, és kevés órák mulva életétől-is meg-fosztátának;
 ezen-kivül a' gomb tsinálónak jobb, egy napfámos-
 nak pediglen bal-lábát öszve-rontá. E' szerént a'
 helyett hogy a' munkának el-vegezését örvendezés-
 sel inneplenék-meg; ilyen szerentsétlen eletről leve
 azon ujjonnan épült torony emlékezetésé.